

การปักชำไม้ใบ สร้างรายได้เสริม

การเพาะเมล็ดเป็นวิธีการขยายพันธุ์แบบใช้เพศ ซึ่งส่วนของเมล็ดนั้นได้มาจากการผสมของเกสรตัวผู้กับเกสรตัวเมีย เมื่อผสมติดแล้วดอกจะฝ่อและติดเมล็ด รอนจนเมล็ดแก่ก็สามารถนำมาเพาะเป็นต้นต่อไปได้ การเพาะเมล็ดทำได้ครั้งละจำนวนมาก และต้นใหม่ที่ได้อาจไม่เหมือนต้นแม่ จึงเหมาะกับความต้องการคัดเลือกสายพันธุ์ใหม่ๆ เหมาะกับไม้ใบที่ออกดอกติดเมล็ดได้ดี ซึ่งต้นใหม่ที่ได้อาจมีลักษณะแตกต่างจากต้นเดิม นิยมใช้กับไม้ใบจำพวก หน้าวัวใบ วาสนา อโกลนีมา

การปักชำและแยกหน่อ นั้น เป็นวิธีการขยายพันธุ์แบบไม่ใช้เพศ ต้นใหม่ที่ได้อาจมีลักษณะเหมือนต้นเดิมตามที่เรต้องการ เหมาะกับไม้ใบที่เจริญเติบโตทางด้านข้าง เช่น คล้า อโกลนีมา และอโกลนีมา

การปักชำใบ คือการนำใบมาปักชำให้เกิดยอดและรากสามารถทำได้หลายวิธีขึ้นอยู่กับชนิดของพืช แบ่งเป็น การปักชำแผ่นใบ ปักชำใบที่มีก้านใบ และปักชำใบที่มีตาติดมา

1. การปักชำแผ่นใบ โดยการตัดแผ่นใบออกเป็นส่วนๆ ต้นและรากใหม่จะเกิดจากแผ่นใบโดยตรง การปักชำมีหลายวิธีขึ้นอยู่กับชนิดของพืช

1.1 การปักชำใบลิ้นมังกร เลือกใบที่แก่ตัดเป็นท่อนยาว 2 - 3 นิ้ว นำมาปักชำใน วัสดุปักชำได้แก่ทรายผสมขี้เถ้าแกลบอัตราส่วน 1 : 1 ปักลึก $\frac{1}{2}$ - $\frac{3}{4}$ ของความยาวของใบที่มากปักชำ จะเกิดต้นและรากใหม่ บริเวณฐานของใบที่ปักชำส่วนโคนของใบเก่าจะค่อยๆ เหี่ยวตาย

การปักชำแผ่นใบ (ใบลิ้นมังกร)

ก. ตัดใบเป็นท่อนยาว 2-3 นิ้ว

ข. ปักให้ลึก $\frac{1}{2}$ ของความยาวก้านใบ

ค. รดน้ำให้ชุ่ม

ง. นำเข้ากระโจมอบ

1.2 การปักชำใบบีโกเนีย นำใบแก่มากรีดเส้นใบใหญ่ให้ขาดจากกัน (อาจกรีดให้ขาดเป็นส่วน ๆ หรือยังติดเป็นใบอยู่ก็ได้) โดยวางแผ่นใบลงบนวัสดุปักชำ กลบด้วยวัสดุปักชำบางๆ พอให้ใบแห้ง และนำ กระดาษปักชำตั้งไว้ในที่ร่มมีความชื้นสูงแต่ไม่แฉะ จะเกิดต้นและรากใหม่ตรงบริเวณเส้นใบที่ถูกตัดขาด ขณะเดียวกันใบเก่าจะค่อยๆ แห้งตายไป

2. การปักชำใบที่มีก้านใบ จะเกิดต้นและรากใหม่ตรงปลายของก้านใบ นิยมใช้ในการปักชำใบออฟริกันไวโอเล็ต ใบกล็อกซีเนีย โดยเลือกใบที่อยู่ช่วงกลางของต้น ไม่ควรใช้ใบแก่หรือใบอ่อน ตัดใบให้มีก้านใบยาว ประมาณ 1 นิ้ว ปักชำก้านใบลงในวัสดุปักชำ หันหน้าไปทางเดียวกันอย่าให้ขอบใบชนกัน อาจใช้ฮอร์โมนเร่งรากความเข้มข้นต่ำ 50 ppm จุ่มก้านใบ ก่อนปักชำจะช่วยให้ออกรากเร็วขึ้น การให้น้ำควรให้ทางก้นกระถาง

การปักชำใบที่มีก้านใบ (ใบใบกล็อกซีเนีย)

ก. ตัดใบที่อยู่ช่วงกลางของต้น

ข. ปักชำในวัสดุลึก 1/2 ของความยาวก้านใบ

ค. รดน้ำให้ชุ่ม

ง. นำเข้ากระโจมอบ

3. การปักชำใบที่มีตาติด คือการปักชำใบที่มีแผ่นใบ ก้านใบ และกิ่งที่มีตาติดอยู่ด้วย เนื่องจากพืชพวกนี้จะออกรากใหม่ได้ดี แต่เกิดต้นใหม่ได้ช้ามาก จึงต้องให้มีตาเก่าติดด้วย เพื่อแตกเป็นต้นใหม่ เช่น ยางอินเดีย เปปเปอร์โรเมีย และมะนาว การปักชำควรชำส่วนของลำต้นให้ตาจมลงไปประมาณ 1/2 นิ้ว จะเกิดรากและยอดขึ้นมาใหม่ตรงบริเวณข้อ

การปักชำยอด คือการนำยอดมาปักชำให้เกิดต้นและรากใหม่ นิยมใช้กับไม้ใบจำพวกฟีโลเดนดรอน หน้าวัวใบ และพลูด่างๆ โดยมีวิธีการปักชำยอดดังนี้

1. คัดเลือกต้นแม่พันธุ์ที่มีหลายๆยอด จืดพ่นน้ำยามาเชื้อในบริเวณกิ่งที่ต้องการตัดมาชำ และรอให้แห้ง
2. เลือกตัดยอดที่มีใบ 2-3 ใบกับ 1 หลอด (ใบอ่อนที่ยังไม่คลี่) ตัดบริเวณใต้ข้อให้มีรากอากาศติดมาด้วย การเลือกยอดลักษณะนี้จะทำให้ได้ต้นใหม่ที่มีทรงพุ่มสวย ระยะเวลาที่รอรากเกิดใหม่ ใบอ่อนจะคลี่ออกมาสวย
3. จากนั้นทาปูนแดง (ปูนกินหมาก) บนรอยตัดทั้งกิ่งพันธุ์และต้นแม่เพื่อป้องกันเน่าแล้วทิ้งไว้จนแห้ง นำไปปลูกลงในวัสดุปลูก จากนั้นใส่ปุ๋ยละลายช้าลงไปด้วย แล้วรดน้ำให้ชุ่ม
4. เพิ่มความชื้นให้ไม้ใบ โดยวางกระดาษที่ชำเสร็จแล้วซ้อนลงในกระถางเปล่า แล้วใส่ลงในถุงพลาสติกเพื่อหมุนไม้ให้วัสดุปลูกโดนน้ำโดยตรงจนชื้นเกินไป จากนั้นเติมน้ำในถุงเพิ่มเล็กน้อย มัดปากถุงให้แน่น นำไปแขวนและวางไว้ในที่มีแสงรำไร ทิ้งไว้ 3-5 สัปดาห์จึงนำออกจากถุง ได้เป็นต้นใหม่ที่มีทรงพุ่มสวย

หมายเหตุ ส่วนต้นแม่พันธุ์ ต้นเดิมก็พักไว้เพื่อรอให้แตกยอดใหม่ รอประมาณ 4 เดือนค่อยชำรอบใหม่

ที่มาของข้อมูล: วารสาร กรมส่งเสริมการเกษตร